

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei din 26 noiembrie 2018 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, declarat de avocata Zgherea Victoria în numele inculpatului

Savițchi Eugen XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 10.01.2018 - 26.11.2018,
instanța de apel: 06.06.2018 - 12.02.2019,
instanța de recurs: 08.02.2019 - 19.06.2019.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 26 noiembrie 2018, Savițchi Eugen a fost condamnat în baza art. 164 alin. (2) lit. b), e) Cod penal, la 6 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul de sentințe, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Criuleni din 26 iulie 2017, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani și 5 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 26.11.2018, cu includerea termenului

aflării anterioare în arest de la 23.09.2014 până la 17.01.2015, de la 13.08.2016 până la 30.09.2016 și de la 26.07.2017 până la 26.11.2018.

2. Instanța de fond a constatat că, la 19 septembrie 2014, în jurul orei 23.30, inculpatul Savițchi E., acționând de comun acord cu alte trei persoane pe care le avea în calitate de pasageri, în automobilul "VAZ 21063", n/î XXXXX, în timp ce se deplasa pe drumul public în apropierea s. Peresecina, r-nul Orhei, în direcția s. Ișnovăț, r-nul Criuleni, la volanul automobilului vizat, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și urmările prejudiciabile care puteau surveni, a inițiat un conflict verbal cu Poiana V. și Buzu O., care în acel timp se aflau la stația din intersecția drumului central Orhei - Chișinău cu drumul ce duce spre satul Ișnovăț, r-nul Criuleni și, urmărind scopul răpirii din răzbunare a lui Poiană V. și Buzu O., a coborât din automobilul pentru extragerea victimei din micro-mediul său social și, aplicând violență fizică față de Buzu Oleg, manifestată prin lovituri cu pumnii și picioarele pe întreaga regiune a corpului, dar și violența psihică față de el și Poiana V., exprimată prin amenințarea cu aplicarea violenței fizice, în mod forțat, contrar voinței lor, i-a urcat în salonul automobilului, cu care i-a transportat la periferia s. Ișnovăț, r-nul Criuleni, unde i-a și debarcat.

Tot el, la 20 septembrie 2014, în jurul orei 01.00, în timp ce se afla la periferia s. Ișnovăț, r-nul Criuleni, acționând mai departe, de comun acord cu celelalte trei persoane, urmărind în continuare scopul privării persoanei de toate posibilitățile de a săvârși mișcări active relevante, precum și de a-și alege locul de aflare, a aplicat din nou față de Poiana V. și Buzu O. violență psihică și fizică, manifestată prin strigăte, amenințări cu aplicarea forței fizice și lovituri cu palmele pe întreaga regiune a corpului, după care, contrar voinței lor, i-a urcat în portbagajul automobilului "VAZ 21063", cu care i-a transportat aproximativ 15-20 minute, lipsindu-i, astfel, în mod ilegal, de liberate și privându-i de posibilitatea de a se mișca, de a circula și de a activa după voința proprie, în limitele stabilite de normele juridice.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că Radu P. a văzut doi băieți la stație și i-a spus să oprească mașina, ca să-i bată, deoarece anterior și el a fost bătut. Cei doi au fost duși și bătuți la gunoiște. Radu P. le-a luat telefoanele și un obiect care lumina și le-a spus să plece acasă. Băieții au fost urcați în portbagaj de la gunoiștea din s. Ișnovăț și duși în altă parte. Nu ține minte dacă a aplicat lovituri față de cei doi.

Totodată, vinovăția inculpatului este dovedită integral prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Poiană V. a relatat că venea cu verișorul său, Buzu O. din s. Miclești spre s. Peresecina, se deplasau pe jos. Lângă ei s-a oprit un automobil de marca "VAZ", din care au coborât 4 băieți, inclusiv inculpatul, și i-au întrebat despre niște persoane din s. Peresecina, dacă le sunt cunoscute. A răspuns că nu-i știe. Apoi, unul din ei l-a lovit, după care au început să-l lovească și pe Buzu O., după care cu forța i-au urcat în mașină. Savițchi E., la fel a aplicat lovituri. Peste vreo 30-40 minute, i-au coborât din automobil lângă o gunoiște și,

din nou, le-au aplicat lovituri. Îi loveau deoarece nu puteau să găsească persoanele cu care ei s-au certat anterior la discotecă. După ce au fost bătuți, au fost iarăși urcați în portbagaj, unde s-au aflat vreo 10-15 minute, după care au fost scoși din portbagaj, le-au fost luate telefoanele mobile. Un băiat dintre ei i-a spus să plece să cumpere benzină de la un om din sat, a luat benzină și a dat-o băieților. Savițchi E. i-a aplicat lovituri și toți 4 au aplicat lovituri față de ei. Savițchi E. era la volanul mașinii, avea un comportament agresiv, acesta personal l-a amenințat. Partea vătămată Buzu O. este verișorul său, dar a decedat.

Martorul Ceban T. a declarat că Savițchi E. cu Radu P. au coborât din mașină, au vorbit cu două persoane. Radu P. a început să le aplice lovituri. El a încercat să-i despartă pe Radu P., Savițchi E., Colcinschii M. La urmă a ieșit și Colcinschii V. Toți patru aplicau lovituri, când a ajuns la fața locului unde era bătaia, era prezent deja și Colcinschii V., el dorind să-i despartă, dar văzând că nu este niciun folos i-a lăsat în pace. Buzu O. și Poiană V. au fost urcați în mașină de către Radu P. și Colcinschii M., la fel și ceilalți i-au ajutat. După ce i-au urcat pe băieți în mașină, au plecat în s. Ișnovăț, apoi la gunoiște, unde le-au mai aplicat lovituri părților vătămate. El le-a spus să-i lase în pace pe băieți, dar a văzut că nu are niciun rost și a plecat.

Martorul Colcinschii V. a relatat că la oprire erau doi băieți. Mașina lor s-a oprit, inculpatul fiind la volan. Savițchi E. și Radu P. au coborât din mașină și s-a început o încăierare, după care el cu Colchischii M. și Ceban T. tot au coborât din mașină. S-a început o încăierare, după care au urcat părțile vătămate în mașină, nu cunoaște din ce motiv. După acesta a ajuns în s. Hârtopul Mare, apoi s-a întors înapoi la Ișnovăț. După ce i-au bătut, i-au întrebat unde se duc, le-au spus să se urce în mașină și ei benevol s-au urcat. Băieții au fost urcați forțat în portbagajul mașinii. I-au dus pe băieți la o gunoiște, unde i-au bătut. Toți le-au aplicat lovituri. De la gunoiște, Buzu O. și Poiană V. au fost urcați forțat în portbagajul mașinii.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 250/D din 18.10.2014, la Buzu O. au fost depistate: echimoze pe față și brațul stâng; excoriații pe față, cotul drept și spate, care puteau fi cauzate cu pumnii și picioarele, corespund timpului și circumstanțelor indicate și se clasifică ca vătămare corporală neînsemnată. Leziunile corporale menționate, mai puțin probabil, puteau fi provocate de la căderea liberă a corpului de la propria înălțime.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0545 din 09.10.2018, la momentul comiterii infracțiunii, expertizatul Savițchi E. manifesta XXXXXX XXXXXX, XXXXX XXXXXX XXXXX.

Sunt neîntemeiate afirmațiile apărătorului și inculpatului că vinovăția ultimului nu a fost stabilită, că Savițchi E. avea frică față de Radu P, acestea fiind combătute prin declarațiile părții vătămate Poiană V., precum și declarațiile martorilor, care au declarat ca inculpatul avea un comportament agresiv, s-a aflat la volanul mașinii "VAZ 2106", cu care a fost transportate părțile vătămate, a

aplicat violență fizică față de Buzu O. și Poiană V., fără ca să fie forțat de cineva să o facă.

Nu este fondat nici argumentul apărării că responsabilitatea inculpatului este redusă, urmând a fi aplicat art. 23¹ Cod penal, care prevede că persoana care a săvârșit o infracțiune ca urmare a unei tulburări psihice, constatată prin expertiza medicală efectuată în modul stabilit, din cauza căreia nu-și putea da seama pe deplin de caracterul și legalitatea faptelor sale sau nu le putea dirija pe deplin este pasibilă de responsabilitate penală redusă, precum și aplicarea art. 79 alin. (1) lit. d) Cod penal - săvârșirea faptei de o persoană cu responsabilitate redusă.

Or, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0545 din 09.10.2018, XXXXXX XXXXXXXX al inculpatului se manifestă prin dificultăți de procesare analitică a procesului de gândire, dar nu abolește capacitatea conștientizării caracterului acțiunilor sale.

Deci, art. 23¹ Cod penal se aplică în cazul când infracțiunea a fost săvârșită ca urmare a unei tulburări psihice, ceea ce nu s-a stabilit în privința săvârșirii infracțiunii de către Savițchi E.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 164 alin. (2) lit. b), e) Cod penal, ca răpirea a două persoane, de două sau mai multe persoane.

La stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 - 77 Cod penal, că infracțiunea săvârșită, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, că inculpatul la locul de trai se caracterizează nesatisfăcător, persoane la întreținere nu are, la evidența medicului narcolog nu se află, este la evidența medicului psihiatru cu diagnoza: XXXXXX, că circumstanțe atenuante și agravante lipsesc, că sancțiunea art. 164 alin. (2) lit. b), e) Cod penal prevede pedeapsă cu închisoarea de la 6 la 10 ani, că inculpatul a fost anterior condamnat prin sentința Judecătorei Criuleni din 26 iulie 2017, în baza art. 264 alin. (4) și art. 349 alin. (2) lit. a), 84 Cod penal, la 3 ani închisoare, concluzionând că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate pentru corectarea inculpatului poate fi atins doar prin izolarea lui de societate.

3. Avocata Zgherea Victoria a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelanta a invocat că, în cadrul cercetării judecătorești, au fost numite expertiza psihiatrico-legală și expertiza psihiatrico-psihologică, reparând astfel greșelile și lacunele urmăririi penale, care era obligată să le stabilească.

În urma efectuării expertizelor a fost stabilit, că inculpatul a comis infracțiunea imputată având responsabilitate redusă, fiind o personalitate retardă mintal și psihoimatură, în timpul consumării evenimentelor, pe fundal de personalitate imatură severă, cu lipsă de prognoză și autocontrol, el a acționat în condiții de discernământ diminuat, având capacitate de prevedere și, îndeosebi, de deliberare a acțiunilor sale limitată, incompletă, deci, el cade sub incidența art. 23¹ Cod penal (raport de expertiză psihiatrico-legală staționară nr. 7sn-2016).

Potrivit raportului de expertiză nr. 201835A0545 din 09.10.2018, la momentul comiterii infracțiunii, expertizatul Savițchi E., manifesta XXXXXX XXXXXX datorată XXXXXX XXXXXX. Acesta se manifestă prin dificultăți de procesare analitică a procesului de gândire, dar nu abolește capacitatea conștientizării caracterului acțiunilor sale.

Instanța de fond a dat o apreciere superficială acestor raporturi judiciare.

Probe care ar demonstra prezența în acțiunile inculpatului a intenției directe în comiterea infracțiunii imputate nu au fost prezentate de organul de urmărire penală, la fel cum n-a fost demonstrată prezența motivului de răzbunare descris în învinuire.

De asemenea, la stabilirea pedepsei instanța de fond a omis să ia în considerație drept circumstanță atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. d) Cod penal - săvârșirea faptei de o persoană cu responsabilitate redusă.

Totodată instanța nu a ținut cont de un șir de circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei precum sunt: săvârșirea faptei de o persoană cu responsabilitate redusă, comportamentul inculpatului în timpul și după consumarea infracțiunii, lipsa pretențiilor părții vătămate față de inculpat.

Potrivit art. 79 Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei legate de motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie.

La aplicarea pedepsei, instanța nu a ținut în totalitate cont de rigorile privind individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului și i-a aplicat o pedeapsă disproporționat de mare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, apelul a fost respins ca fiind nefondat.

Instanța de apel a reținut că, starea de fapt și de drept stabilită prin sentință concordă cu probele administrate și apreciate de prima instanță.

Sentința cuprinde elementele definiției condamnării, prevăzute de art. 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, astfel este descrisă fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, forma și gradul de vinovăție a inculpatului, motivele și consecințele infracțiunii săvârșite, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care sunt respinse argumentele părții apărării.

Relevante, în sensul concluziei formate, sunt considerentele cuprinse în sentință: „(...) Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat, instanța de judecată o apreciază ca un mijloc de apărare și care nu poate fi reținută, or, probatoriul administrat combate în întregime afirmațiile inculpatului și înlătură toate dubiile rezonabile referitoare la vinovăția lui. Respectiv, instanța apreciază argumentele

inculpatului ca fiind neplauzibile și în contradicție cu materialele cauzei penale. Instanța de judecată găsește drept neîntemeiată și afirmația apărătorului inculpatului precum că vinovăția inculpatului nu a fost stabilită în cadrul procesului de judecată, precum și afirmația că Savițchi E. avea frică față de Radu P. Aceste afirmații date de apărător sunt combătute prin declarațiile părții vătămate Poiană V. și ale martorilor, care declară ca Savițchi E. avea un comportament ba liniștit, ba agresiv, s-a aflat la volanul mașinii de model „VAZ 2106”, cu care a fost transportate părțile vătămate, a aplicat violență fizică față de Buzu O. și Poiană V., fără ca să fie forțat de cineva să o facă. Instanța nu găsește întemeiat nici argumentul apărătorului precum că responsabilitatea inculpatului este redusă și prin aceasta prismă de idei să fie aplicat art. 23¹ Cod penal, care prevede că persoana care a săvârșit o infracțiune ca urmare a unei tulburări psihice, constatată prin expertiza medicală efectuată în modul stabilit, din cauza căreia nu-și putea da seama pe deplin de caracterul și legalitatea faptelor sale sau nu le putea dirija pe deplin este pasibilă de responsabilitate penală redusă, precum și aplicarea art. 79 alin. (1) lit. d) săvârșirea faptei de o persoană cu responsabilitate redusă. Or, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0545 din 09 octombrie 2018, XXXXXX XXXXXX al inculpatului, se manifestă prin dificultăți de procesare analitică a procesului de gândire, dar nu abolește capacitatea conștientizării caracterului acțiunilor sale (...).”

În contextul evaluării activității primei instanțe cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză, nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor respective, instanța de apel fiind solidară cu concluziile cuprinse în sentință, dat fiind că sunt motivate temeinic și legal, sub aspectul că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate este dovedită prin probatoriul administrat în cadrul procesului penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*Hotărârea CEDO Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei*).

Curtea menționează, că instanțele judecătorești naționale trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art. 6§1 al Convenției, însă nu sunt obligate să ofere răspuns detaliat la fiecare argument și extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei (*Hotărârea CEDO cazul Ruiz Torija vs. Spain din 09.12.1994*).

În atare situație, este corectă concluzia primei instanțe privind calificarea infracțiunii prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componentei de

infracțiune prevăzute la art. 164 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal, ca răpirea a două persoane, de două sau mai multe persoane.

Versiunea inculpatului nu are acoperire probatorie și se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză.

Nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și apreciate în modul cuvenit, demonstrează cu certitudine participarea acestuia la săvârșirea infracțiunii imputate.

Astfel, motivele invocate în apel, sub aspectul nevinovăției inculpatului, reprezintă opinia subiectivă a apărării.

Sunt neîntemeiate și motivele invocate de apărare că inculpatul nu a conștientizat caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale datorită faptului că suferă de un discernământ diminuat și are o responsabilitate redusă or, deși Savițchi E. prezintă un XXXXXX XXXXX constatat prin raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0545 din 09.10.2018 primă instanță corect a stabilit că „... XXXXXX XXXXXX XXXX al inculpatului Savițchi E. se manifestă prin dificultăți de procesare analitică a procesului de gândire, dar nu abolește capacitatea conștientizării caracterului acțiunilor sale”.

În atare situație, nu sunt aplicabile prevederile articolelor 23¹ Cod penal.

Pedeapsa aplicată inculpatului este în limitele legii.

La soluționarea chestiunii respective, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 și 84 Cod penal, astfel pedeapsa penală este aplicată inculpatului în limitele legii.

În sentință se cuprind datele privind persoana inculpatului și circumstanțele care influențează asupra pedepsei, fiind luate în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite, care, potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal face parte din categoria celor grave.

Instanța de judecată motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă și, în așa mod, corect a concluzionat că scopul pedepsei se va obține prin privarea de libertate a inculpatului.

În speță, este cazul unui concurs de infracțiuni, astfel primă instanță corect a aplicat pedeapsa definitivă în condițiile art. 84 alin. (4) Cod penal.

Temeiuri pentru aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege sau pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune nu sunt constatate.

5. Avocata Zgherea Victoria a declarat recurs ordinar, solicitând casarea sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurenta a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, în special că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii.

Totodată, inculpatului s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În cadrul cercetării judecătoreștii, au fost numite expertiza psihiatrico - legală și expertiza psihiatrico-psihiologică, stabilindu-se că inculpatul a comis infracțiunea imputată având responsabilitate redusă, fiind o personalitate cu retard mintal și psihoimatură, în timpul consumării evenimentelor, pe fundal de personalitate imatură severă, cu lipsă de prognoză și autocontrol, el a acționat în condiții de discernământ diminuat, având capacitate de prevedere și, îndeosebi, de deliberare a acțiunilor sale limitată, incompletă, deci, el cade sub incidența art. 23¹ Cod penal (raport de expertiză psihiatrico-legală staționară nr. 7sn-2016).

Potrivit raportului de expertiză nr. 201835A0545 din 09.10.2018, la momentul comiterii infracțiunii, expertizatul Savițchi E. manifesta insuficiență cognitivă datorată retardului mental moderat. Acesta se manifestă prin dificultăți de procesare analitică a procesului de gândire, dar nu abolește capacitatea conștientizării caracterului acțiunilor sale.

Concluzia instanței de fond, bazată pe raportul expertului, precum că, retardul mintal al inculpatului nu abolește capacitatea conștientizării caracterului acțiunilor sale nicidecum nu demonstrează că inculpatul în momentul comiterii infracțiunii prevedea rezultatul faptei sale și urmarea producerea lui prin săvârșirea acelei fapte. Aceasta vorbește doar că inculpatul putea înțelege că fapta pe care o comite nu este una corectă (este o faptă rea) și nu mai mult. Alte probe care ar demonstra prezența în acțiunile inculpatului a intenției directe în comiterea infracțiunii imputate nu au fost prezentate de organul de urmărire penală, la fel cum n-a fost demonstrată prezența motivului de răzbunare, descris în învinuire.

De asemenea, la stabilirea pedepsei instanța de fond a omis să ia în considerație drept circumstanță atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. d) Cod penal, săvârșirea faptei de o persoană cu responsabilitate redusă.

Totodată, instanța nu a ținut cont de un șir de circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei precum sunt: săvârșirea faptei de o persoană cu responsabilitate redusă, comportamentul inculpatului în timpul și după consumarea infracțiunii, lipsa pretențiilor părții vătămate față de inculpat.

Potrivit art. 79 Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) CPP.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursul ordinar declarat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă că, recursul ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în temeiul când hotărârea atacată nu conține motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 164 alin. (2) lit. b), e), Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate Poiană V., martorilor Ceban T. și Colcinschii V., raportul de expertiză medico-legală nr. 250/D din 18.10.2014, că la Buzu O. au fost depistate: echimoze pe față și brațul stâng, excoriații pe față, cotul drept

și spate, care puteau fi cauzate cu pumnii și picioarele, corespund timpului și circumstanțelor indicate și se clasifică ca vătămare corporală neînsemnată, toate dovezile fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând argumentat motivele pentru care au respins probele și versiunile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol, probele administrate confirmând concludent prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii imputate.

Pe lângă aceasta, conform art. 23¹ Cod penal, persoana care a săvârșit o infracțiune ca urmare a unei tulburări psihice, constatată prin expertiza medicală efectuată în modul stabilit, din cauza căreia nu-și putea da seama pe deplin de caracterul și legalitatea faptelor sale sau nu le putea dirija pe deplin este pasibilă de responsabilitate penală redusă. Instanța de judecată, la stabilirea pedepsei sau a măsurilor de siguranță, ține cont de tulburarea psihică existentă, care însă nu exclude răspunderea penală. Potrivit art. 143 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea stării psihice a bănuیتului, învinuitului, inculpatului – în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate. Totodată, în materialele cauzei lipsește o expertiză medicală în care să fi fost constatat că inculpatul a săvârșit infracțiunea anume în stare responsabilitate penală redusă.

Or, conform expertizelor psihiatrico-legală și psihiatrico-psihologică, inculpatul manifestă XXXXX XXXXXX, dar care nu îi abolește capacitatea conștientizării caracterului acțiunilor sale, și aceste împrejurări au fost just luate în considerare la individualizarea pedepsei aplicate acestuia.

La stabilirea pedepsei, instanțele de fond și de apel, argumentat au luat în considerare că inculpatul este la evidența medicului psihiatru cu diagnoza: retardare mentală, dar la locul de trai se caracterizează nesatisfăcător, a mai fost judecat anterior și a comis o infracțiune gravă, sancțiunea căreia prevede doar închisoare de la 6 la 10 ani, just au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Or, soluția instanțelor de fond și de apel este conformă și jurisprudenței naționale, potrivit căreia, instanțele urmează să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave (*pct. 17 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 8 din 11.11.2013, Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșire de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, 79 alin. (1) Cod penal, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că au fost întrunite elementele infracțiunii, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Zgherea Victoria în numele inculpatului Savițchi Eugen XXX, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei din 26 noiembrie 2018 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 iulie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun